

HUNOK A RAJNÁNÁL

Történt ugyan, hogy Kr. u. 430 körül, a hunok, Attila Nagykirály vezetésével átkeltek a Rajnán. A rajnai átkelés a Mainz (Mogontiacum) feletti gázlón történt. Ez a hely a mai Bingen, az ókori Bingium kelta településnél van. Itt léptek be a hunok a nemetek földjére. Erre a már meglévő kelta településre (dun) építették fel a rómaiak Kr. e. 13–12. században egy védő bástyát és egy katonai tábornokot. A római település azon városok sorozatában tartozott, mint Mainz (Mogontiacum – *Mogon* napisten városa) vagy Worms (Borbetomagus – „Bormatia” Bormező).⁵⁸⁴ amely egy korábbi kelta (nemet) településre épült, és megerősített castrum (erőd) kiépítésével hivatott volt védeni a Rajna vonalát.

A keltákról részletesen megemlékeznek a régi francia írások: az ófrancia krónika, amelynek szerzőjeként *Gregorius de Tour*-t (540-594) tartják számon, valamint a *Fredegar* gyűjtemény és a *Frankok története* a 7-8. századból, ismeretlen szerzőktől feljegyezve. A régi krónikások a keltákat "frankoknak" nevezik, és Trójából származtatják őket. Az ófrancia krónika megjegyzi, hogy: „*a frankok (a bretonok) rokonai a magyaroknak és a törököknek, mert mindhármán ugyanattól a Trojillustól, Trója királyától származtak.*” *Jean Lamaire* a gueldre (holland) származású francia költő és énekes az 1510-es évek elején a magyar, francia és a török nép közös trójai eredetét hangsúlyozza kiemelve azt, hogy a két előbb említett nép jézushitű, míg a törökök oszmánhitűek (Vetráb)⁵⁸⁵

A *Fredegar* gyűjtemény szerint, a Trójából, ennek eleste után elmenekült frankok Macedóniában kettéválnak. Az egyik csoport *Francio* vezetésével Galliába megy, és ott letelepszik, a másik *Turchot* vezetésével északra vándorol és létrehozza a „turk” népet!⁵⁸⁶

Tours-i Gergely püspök jegyzése szerint, a francia nép bölcsője Pannóniában ringott és ez volt valódi hazájuk, itt megvetették egy bizonyos erkölcs alapjait lelkükben, állítván, hogy ez a közösség a szabad szkíta, vagy frank nemzet része, akik a *Palus-Meotis* partjain éltek, – mint ahogy *Hérodotosz* is tanúsítja – írja *Velly* francia abbé (Vetráb).⁵⁸⁷

A *frank* szó bretonul szabadot jelent, így a *frankok törzse* a "szabadok" népet jelölhette. Attila sikeres galliai hadjárata után megalakult a független „Bro Frankíz”, a gall (breton) „Szabad Birodalom” – melyet a történelemkönyvek „Frank Birodalom”-nak neveznek.

A *theológus és kozmográfus Sebastian Münster* (1489-1552) *Cosmographia universalis* harmadik könyve, második fejezetében (A régi frankok, ahogy Galliába költöztek) olvashatjuk, hogy: *Miután Ilium városa vagy Trója elpusztult, Priamus unokái a Hellespontos tengerén jöttek át és a Meotiszzi Tengeren telepedtek le és maguk fölé egy királyt tettek. De mivel a gótok, akik tőlük nem messze éltek, háborúban gyakran támadták őket, és nem tudtak eléggé védekezni, királyuk Marcomirus⁵⁸⁸ tanácsot tartott az ország uraival, hogy azt az országot, Scythia nevűt, elhagyják, és új országot keressenek, ahol nyugton élhetnének. [...] Azután Krisztus születése előtt 433-ban ezek a szkíták, Marcomirus és népe Németországba jöttek, ott letelepedtek azon a helyen, ahol most Gallern és Hollandia van: akkor a szászok Neomagos-nak nevezték őket, németül Newmag... (Berenik).*⁵⁸⁹

Erre a vidékre, a Rajna bal partjára, helyezi *Julius Caesar* a *De Bello Gallico* írásában a *Nemet(esz)ek* nevű népet Kr.e. 70 körül. A *nemetek* voltak a 7 (hét!) törzs egyike, akiket ő, *Caesar*,

⁵⁸⁴ Kelta BOR ásványvíz, bugyogó forrás(víz) – vö. székely-magyar BOR-víz.

⁵⁸⁵ Vetráb József Kadocsa: Trójaiak, Szikamberek, Szikánk, Frankok... I. (elküldött írásáért hálás köszönet).

⁵⁸⁶ Wikipédia (angol): The Franks - Mythological origins.

⁵⁸⁷ Vetráb J. Kadocsa: Magyarságtudományi Füzetek, 21., A magyarság és a Nyugat / A kelta kapcsolat, 53. old.

⁵⁸⁸ Népének a Meotiszból való elvándorolását elhatározó Marcomer, a feljebb említett Chlodio nagyapja volt.

Marcomer meotiszi „szkíta” király neve, feltehetően „Fürgeló” vagy „Fürgelovas” értelemmel bír, lásd keltául: óír MARCA *marha, ló*, ír MARC-ach *lovas* + ír MEAR *fürge*.

⁵⁸⁹ Nevük a kelta MAG *mező* szón alapszik, tehát: neomagos ~ newmag = magyarul „újmezei”.

egy Rajna melletti csatában Kr.e. 58-ban legyőzött. Ezek a *nemetek* a helvétek és a raurakok szomszédai voltak, és a Duna mentén egészen a dákok és anaritek földjéig laktak. A nemetek „fővárosa” a mai Speyer volt, akkori nevén: *Noviomagus Nemetum*. A nemetek főistene Mogon, a Napisten, volt. Feleségét Sironának írták a rómaiak – vö. ír SÍOR [sír] *örök* – így magyarul „Örökanya” lenne a neve. Mogon adta a mai Mainz „Mogontiacum” („Mogon-földje”), és feltehetően Majna folyó nevét is. Mogon napistent tisztelték Britannia szerte, számos nevét tartalmazó feliratot találtak Northumberland és Cumbria vidékén. Mindkét területen a lakosság részben kelta eredetű, és ma is kelta tudattal bír. A Wales-i „druidák szigetét” hívják ma is Ynys Môn-nak a velsziek nyelvén. Az [ô] írásmód jelez – akár franciául – egy hang kiesését. A kelta nyelvekben gyakori a g-hang kihagyása, akár a török beszélt nyelvben is. Tehát, Ynys Môn, azaz Mogon, a Napisten szigete.

Sokáig vitatárgyát képezte a nemet(esz)ek eredete. Sokan germánoknak akarták őket látni. A régészet segítségével sikerült bebizonyítani a nemetek kelta voltát (tork, pénz, sírhalmok). Ma a tudomány kelta törzsnek, népnek tartja őket. A német (germán) Wikipédia megjegyzi, hogy a germánok magyar „német” neve a kelta nemetek nevéből származik, ahogyan Germániát (Deutschland) is Németországnak hívják, olvashatjuk a „Wikipedia, die freie Enzyklopädie”-ban a Világhálón. A nemetek földjén találjuk a Hunsrück (Hunhát) hegyláncot. Neve a hunoktól származik. Mainztól északra, Bingennél keltek át a Rajnán Attila hunjai, és itt emelkedik a Hunhát. A környéken található kőépítményeket nevezik „Hunnenring” azaz Hungyűrűnek, amelyek a legenda szerint csak egy óriás (titán) vagy „Hunnen” (régiesen „óriás” vagy „hun”) építhetett. A Hunsrück (Hunhát) túlsó oldalán fekszik Trier, a kelta treverek, a nemetek egyik rokon törzsének fővárosa. A *Gesta treverorum* szerint a várost Nimrud (Ninus) fia Trebeta alapította, Kr.e. 2000-ben.

A nemeteket utójjára Ammianus Marcellinus említi Kr.u. 300 körül, Nemetae néven.

Mohrbach (Hunsrück) – kelta halomsírok.

A „frank” Merovingok eredetmondája szerint egy hatalmas fehér emse („Emese”?) – kelta Macha – kijőve a tengerből megszüli az első Meroving királyt.⁵⁹⁰ A meroving uralkodók szakrális

⁵⁹⁰ Origo gentis – Fredegar-Krónika (7. sz.) szerint Chlodio felesége mikor a tengerben fürdik, hirtelen egy

királyok voltak, és így teljesen érthető a „másvilági” eredet. A hatalmas fehér (mennyei!) emsétől való származás a meroving királyok Istentől való eredetét volt hivatott hangsúlyozni. A brit-kelta mondák a fejedelmek szakrális (totem-)állatoktól való származásáról mesélnek. A „meroving” (Mervengus) név először 640-ben jelenik meg *Jonas Bobienisis* írásában, majd a Fredegar-krónikában, és ismét a 8. századi krónikában. A Fredegar-krónikában a tengeri szörny hímnemű, egy „tengeri bika”, és ennek felbukkanása a fürdő Chlodios felesége előtt, egyes vallástörténészek, mint a német *Karl Hauck* szerint, a tipikus „mennyei nász” (*heilige Hochzeit*) krónikás megjelenítése: az állatképében földre szállt égi isten ősnemzése a földanyával. A hasonló jellegű Ősnemzés leírásában, Emese álmában, a magyar krónikák arról számolnak be, hogy Álmos anyjának, Emesének álmában isteni látomás jelent meg turulmadár képében, és mintegy reászálva teherbe ejtette őt.⁵⁹¹

A meroving királyok, a régi kelta szokást követve, részleges lovas temetkezéssel lettek elhantolva, akár a „honfoglaló” Árpád-háziak, szkíta módra. Urunk születésének 496-ik évében sor került Reimsben Clovis megválasztott meroving király megkeresztelésére, pontosabban római-katolikus hitre való térítésére. Szent Rémy vezette le ezt a formális megkeresztelést. Ekkor itt Reimsben hangzottak el a püspök híres szavai: *Megszelídülve hajtsd le fejed, szikamber, imádd, amit eddig felgyújtottál, gyűjtsd fel, amit eddig imádtál.*

A meroving uralkodók a jellegzetes „szakrális királyság” példaképe voltak. Ez főleg uralkodásuk vége felé, az utolsó meroving királyok esetében mutatkozik meg nyilvánvalóan, mikor ők már csak névlegesen uralkodtak, a politikai döntés és hadsereg irányítása a palotamesterek kezében volt. Ekkor már a meroving király végig csak a *carpentum*-nak nevezett „nagy szekerekben” (kelta *carbantu*) hurcoltatták ide-oda magukat az országon keresztül (vö.: az avar kagán „szekérpalotája”) – írja Einhard aki Nagy Károly krónikása volt. A nép a szakrális királyokra mindig, mint az ősi hagyományok és ősi szokások őreire, az ősiség megtestesítőire tekintet.

A „nemetek” neve megegyezik Nemed népe nevével (Clann Neimhidh). A Leabhar Gabála Érenn (Írország Honfoglalásának Könyve) szerint, amit a 11. században írtak, vagy különböző má már ismeretlen források felhasználásával állították össze, Nemed vezér („cean” *fejedelem*) népe a harmadik honfoglaló. Ők Anatóliából, Trója bukása után Kelet-felé menekültek, és végül Szkítia és India határán, azaz a Turánban telepedtek le. Majd egy idő után áttelepedtek a Meotiszban. A Meotiszból először Pannóniába költöztek, majd Nyugatra telepednek.

Nemed neve „szent, nemes” értelemmel bír (lásd: ír NEAMH *Menny*, NEAMHEADH *szent, nemes, tisztelt, kiváltságos*). A krónika szerint Nemed a szkítiai Argnoman fia, aki Piamp fia, aki Tait fia, aki Sera fia, aki Sru fia, aki Esru fia, aki Friamaint fia, aki Fathochta fia, aki Magog fia, aki Japhet fia, aki Noé harmadik fia. Felesége volt Macha, aki halála napján egy ikerpárnak adott életet. Ekkor Nemed már halott volt. Az ikrek neve nem maradt fenn, de ők lettek a két nemedi utódnép, a Fír Bolag, a „bőgatyás férfiak” és a Tuatha Dé Dannan – „Danu istenanya törzse”, első fejedelmei, a két fejedelmi család alapítói.

Az ír hagyományban Partholón és Nemed, honfoglaló vezérek, Magóg utódai voltak (Ellis).⁵⁹² A kelták is, akárcsak mi magyarok, a Nyilas népe, és az Ősanya (ANU) gyermekei.

tengeri szörny (*bestia Neptuni*) szökik elő, amely egy „Quinotaurus”-ra emlékeztetett, és ő megszüli, a később Merowechnak nevezett fiút. A latin szöveg fogalmazása kissé zavaros, és ezért nyitva hagyja azt a kérdést, hogy Chlodio felesége, vagy maga a szörny szüli meg a kisbabát, aki majd a „merovingok” atyja lesz. (→ Krusch, B.: *Monumenta germaniae Historica – Scriptores rerum Merovingicarum*, 2. kötet, 95. old. szerint).

⁵⁹¹ Álmos az első vezér. Az Úr megtestesülésének nyolcszázötvenkilencedik essztendejében Ügyek, amint fentebb mondtunk, nagyon sok idő múltán Magóg király nemzetségéből való igen nemes vezére volt Szkítiának, aki feleségül vette Dentu-Mogyerben (Dentumoger) Önedbelia vezérének Emes nevű lányát (filiam Eune du beli anni ducis – nomine Emesu). Ettől fia született, aki az Álmos (Almus) nevet kapta. Azonban isten csodás eset következtében nevezték el Álmosnak, mert teherben levő anyjának álmában isteni látomás jelent meg turulmadár képében, és mintegy reá szállva teherbe ejtette őt... (Anonymus: *Gesta Hungarorum*).

⁵⁹² Ellis P.B.: *Die Druiden (A Druidák)*, 127. old.

A keltákra gyakorolt szkíta „hatás“ kimutatható a „kurgános“ temetkezési szokásban is. Számtalan ilyen „szkíta” sírhalmokkal (hunhalmokkal⁵⁹³) találkozunk Németországtól, a Brit-szigeteken át, Newgrangetől Stonehengeig, és Emhain Machatól a híres ‘búzakörök’ vidékén álló Marlborough megyei Óriás-kurgánig, illetve Bretagnéig, ahol Karnagban, a jól ismert kelta ‘kötenger’ közepén a hatalmas Szent-Mihály sírdomb is áll. Karnag neve a breton-kelta *kurgán*-ból származik, amelynek az ír CARNÁN *dombocsa, sírhalom*⁵⁹⁴ a megfelelője. Az addigi lapos guggoló temetkezési sírhe-lyek helyett magas halomsírokat építettek. A hatalmas sírhalmokkal egy időben megjelennek az első jelentősebb aranyleletek is Nyugat-Európában, a korábbiak általában a kereskedelemmel kerültek ide.

Ezek a sírhalmok azonosak a Kaszpi- és a Fekete-tenger feletti részeken élő lovasnépek kurgánjaival, népek, amelyeket az arany imádata és a fémfeldolgozás tudása tett híressé. Jellemző rájuk még az állattenyésztés, a vadló megszelídítése és az áru szállítására alkalmas nagy szekerek gyár-tása. Társadalmuk egy világos felépítés mutatott, keménykezű fejedelmek (kánok) uralkodtak a tör-zsek felett (Förster, Spielvogel, Nägele).⁵⁹⁵

A kelta tehát, egy belső-ázsiai (szkíta) eredetű lovasnép, mely Európába érkezve letelepedett. A keltákat a középtermet, zömök testalkat, kerekfejűség, ovális arc kiálló járomcsontokkal, barna haj copfokba fonva valamint hosszú, lelógó, dús és lombos bajusz jellemez. Társadalmuk ugyanazt a hármas felosztást mutatja, mint a magyar honfoglalóké: Nagyfejedelem (ír CEAN *fej, fő, fejedelem*) és kísérete (táltos, tárnok, tolmács stb.), a harcosok (ír FLATHA *lófő*) és a bő-nemzetséggfők ill. nagyállattartók (ír BÓ-AIRIGH). Orvosaik (druidáik, tordáik) ismerték az Euráziában egyedül-álló, és csak a „magyar” (turáni) népeknél használt koponyalékelést, mint gyógyítási módszert.

Nemetek.

Megérkezvén a túlsó partra, a hunok felnyargaltak a mai Mainz fölött emelkedő, ma Pacsirtadombnak (Lerchenberg) nevezett magaslatra. Alatta terült el a kelta Mogon (Napisten) városa, ahonnan azelőtt a rómaiak fejvesztve elmenekültek. A dombon Attila lova megbotlott egy kiálló kőben. Amire Nagykirályunk, egy helyi monda szerint azt mondta katonáinak: *Itt egy templomot fogok*

⁵⁹³ Németül „HÜNEN-/ (régiesen) HIUNEN-gräber” – szó szerint: HUN-sírok (> Kluge, F: Etymologisches Wörterbuch der Deutschen Sprache, 388. old.). A 13. századtól a HÜNE „óriás” értelmet is kap. Lásd még: HÜNENHAFT *óriási, hatalmas*. A „HUNNE” = HUN fogalom a humanizmus korában született.

⁵⁹⁴ Írül SÍDH, vels SÍR *sírhalom, tündérdomb*; ír TUAIM a sírhely (TEM-et-ö) egyik másik neve.

⁵⁹⁵ Förster, O., Spielvogel, G., Nägele, G: Auf der Suche nach dem Gold der Kelten , 51. old.

építeni! Ez a mainzi dóm alapításának legendája, pontosabban elődjének, ami a régészek szerint a „meroving” (450-752) korban épült. Mások szerint Attila a Lerchenbergen építette fel, a ma „Mária-Magdolna” nevét viselő templomot.

Hungyűrű (Hunnenring) a Hunhátan (Hunsrück), Trier felett.

A régészek mai álláspontja szerint, a hunok bevonulása nem is volt annyira véres és pusztító, ahogy a történészek, a régi, papok írta krónikákat követve, korábban állították. Attila megjelenése nagy változást eredményezett. A Hunhát (Hunsrück) vonalától északra létrejött az un. „Hunaland” ahol germánok éltek, frízektől (a hollandok elődei), dánokig. Az itteni fríz kiskirályok népüket hunnak nevezték, ők maguk pedig Attila nevét vették fel (Aethelwulf, Aethelflaed, Aethelred – a nevek Angliában maradtak fenn) – mert akkoriban dicsőséges volt „hun” lenni.⁵⁹⁶

Ma is a vidéken hagyományörző egyesületek működnek, és ünneplik ’hun’ múltjukat.

Dormageni Hun Hagyományörző csoport.

Attila galliai hadjáratában, ahová elkísérte kelta orvosa is, Eudoxius, sikerült egész Észak-Galliát felszabadítani, és átadta a vidéket a magukat a szabad-szkitáktól származtató frankoknak. Itt megalakulhatott a „Frank (Szabad) Birodalom” – a merovingok birodalma.

⁵⁹⁶ Wikipdia (német): Hunaland.

A Galliában rekedt római legiók megsegítésére siető Aetius csapatát, Attila a „catalauni” mezőn várta be. Itt csaptak össze véres harcba. Ez volt a catalaunumi csata (451), a mai Chalon-sur-Saône (Burgundia) városka mellett. Kelta neve jól tudósít a csata jellegéről: „lovak/kancák csatája”. Ezen a vidéken élnek ma a katalánok, pontosabban ezek testvérei, akiket ma okcitánoknak neveznek. A csatában sikerült annyira meggyengíteni rómaiakat, hogy ezek a galliából való kivonulásra kényszerültek.

A sztártörténészek szerint a catalauni csata, az Észak-Galliában volt, a mai Chalon-sur-Marne (Champagne-Ardenne régió) vidékén, mert ezzel azt lehetett szügerálni a kedves olvasóval, hogy Attila próbált elmenekülni Aetius csapatai elől, de utolérték. Azért amúgy nehéz elképzelni, hogy a gyalog közlekedő légiósok utol tudták érni a hunok lovas seregét. Ugyanakkor még azt hazudják nekünk, hogy a hunok rettenetesen kikaptak, és a csata után elmenekültek, mindegyik amerre látott. Egy részük bemenekült a mai Svájc Wallis vidékére, és ott elbújtak a hegyi völgyekben. Ma ott élnek utódaik, a „hunok völgyében”: Val d’Anniviers. Ide csak úgy jutathattak el, ha déli, Chalon-sur-Saône-ból követték a Rhône völgyét. Attila, tulajdonképpen a rómaiak elé ment, megfélemezni előrenyomulásukat. A catalauni csata kimenetele, minden hazugság ellenére, legfejebb döntetlen lehetett, és a rómaiak visszahúzódtak.

Attila a Világ Ura – szobor La Cheppe (Franciaország) városkában.

Attila seregével tovább folytatta diadal útját délre, a Pireneusok aljában, Tolosában, a vizigótok fővárosában, udvart tartani. Innen majd hazafelé vette útját, de helyben hagyta az ispán vezette elitcsapatát, amolyan békefenntartónak. A sereg vezére nyomán hívták majd azt a vidéket

Hispaniának („Spanyolországnak”).⁵⁹⁷ Itt alakult meg az „Aragon királyság”. Aragon neve összecseng a szíta harc istene nevével (Harag).

Itt Aragóniában született 850 körül, Tarazona városában (Zaragoza tartományban) *Szent Attila* – *San Atilano* (*Attilanus*), a Zamorai egyházmegye első püspöke. Neve Attila hun király nevéből származik, ugyanis a Hispániában megtelepedett vizigótok nagy tiszteletben tartották a hun uralkodó emlékét.⁵⁹⁸

II. Orbán pápa szentté avatta 1095-ben. Sírja Zamora legnagyobb templomában, a Szent Péter és Hildefonz templomában található. 1260-ban helyezték a főoltár alá. Koponyáját ellenben ellopták, és Toledóban (a spanyol királyság akkori fővárosában) ereklyeként őrzik. Névnapiját október 5-én tartják. Tarazonában augusztus 27-től szeptember 1-jéig ünnepsorozatral emlékeznek a város védőszentjére.

Attila hírnevének, tiszteletének ékes bizonyítéka még a Mexikóban, a modernkorban élt *Cruz Alvarado San Atilano* mexikói vértanú (1901–1928).⁵⁹⁹

Attila emlékmű – Tulln (Ausztria).

⁵⁹⁷ Világháló: [hu.wikipedia.org/wiki/Amadé_Thierry_\(1797-1873\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Amadé_Thierry_(1797-1873)) > Attila Történelme (Budapest, 2001).

⁵⁹⁸ Világháló: [hu.wikipedia.org/wiki/Szent_Attila_\(püspök\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Szent_Attila_(püspök)).

⁵⁹⁹ Világháló: catholic.org/saints/Saint_Attila (Saints and Angels – Catholic Online).